

TRONDHEIM KOMMUNE

Barne- og familietjenesten Midtbyen

Årsrapport 2016

Innhold

Oppsummering av 2016.....	4
Organisering, personal & fagutvikling.....	5
Vi er ingenting alene	6
Aktivitetstall i Uteseksjonen for 2016	7
Tilbud.....	7
Oppfølgingsteam	7
Tallmateriale:.....	7
Generelle observasjoner gjennom 2016:	7
Tanker fra året som er gått og tiden fremover:.....	8
Oppsøkende sosialt arbeid	9
Mål og prinsipper	10
Nøkkeltall for oppsøkende 2016	11
Lade Motor Racing	13
AKM Motorsport.....	14
HAP - Hasjavvenningsprogram	16
Sinnemestring	17
Kriminalitet som livsstil	17
Psykolog	18
Forebygging av voldelig ekstremisme	18
Guttegruppa - Hvem Hva Mann	19
Jentegruppa - Forumet.....	20
Ungdomsoppfølging & Ungdomsstraff.....	22
“OP - GEORGE”	23
HKH - Hurtig-Kartlegging-Handling	23
Sommerjobbprosjektet	24
Samtaletilbud for ungdom som selger / bytter seksuelle tjenester eller annen tematikk knyttet til seksualitet.....	26
Fokusområder for 2017	27
Endelig - fagverktøyet SOMA	27
Brukerplan.....	28
Overgang mellom barne- og voksentjenester i kommunal regi	28
Referanser.....	29

Oppsummering av 2016

Som et rus og kriminalitetsforebyggende tiltak i regi av Barne og Familietjenesten i Trondheim kommune er vår hovedoppgave å avdekke og tilby gode tiltak til ungdom og unge voksne i alderen 13 -25 år, som er i risiko for utvikle et rusproblem eller for å havne i kriminelle miljø.

I handlingsplanen for forebygging av Kriminalitet for 2013 -2016 sies det at;

“... forebygging av kriminalitet er en sentral samfunnsoppgave og at satsning på forebygging er således en investering i en bedre fremtid. Det nevnes også spesifikt at det å gi innsats rettet mot barn og unge skal gis særlig prioritet i det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Det er i ung alder at grunnlaget for livsløpet legges, og forebyggende arbeid vil derfor ha særskilt potensiale. Kriminalitet i tidlig alder sammenfaller som oftest med en rekke andre risikofaktorer. Samordnet innsats fra flere aktører vil derfor være nødvendig for å stanse eller snu en uheldig utvikling” (Justis- og Beredskapsdepartementet, 2013)

I 2016 bestemte Uteseksjonen i Trondheim (USIT) seg for å “adoptere” Trondheim Kommune sine visjoner om å være åpen, modig og kompetent som sine egne. Målet er at disse tre visjonene skal være en rettesnor for vårt arbeid, både i møte med ungdommer, foreldre/foresatte og samarbeidspartnere. Det er ambisiøse visjoner, og de krever at alle ansatte jobber med å skape et innhold i ordene både for seg selv og driften for at de skal gi mening i det daglige arbeidet. I vårt oppdragsdokument er våre arbeidsoppgaver beskrevet, og vi skal tilstrebe at ungdommer i risiko i Trondheim skal fanges opp så tidlig som mulig og at vi skal møte de på en slik måte at de ønsker å ta i mot hjelp. Det skal være tilpassede tilbud til hver enkelt og til grupper med ungdom. Vi skal også hele tiden være i forkant med kunnskap om hva som skjer i ungdomsmiljøene i Trondheim, og sørge for at denne type informasjon når frem til kommuneledelsen og til våre folkevalgte. Vi skal representere en målgruppe som ofte faller utenfor, og som ikke alltid har tilgang på de kanaler som kan øke deres påvirkningskraft i eget liv. Vi skal sette søkelys på hvilke prosesser som er gjeldende, f.eks er det ungdommer som dropper ut av videregående skole, eller er det skolene som pusker de ut? Er det ungdommene som ikke nyttiggjør seg tiltak eller behandling, eller er det hjelpesystemene som ikke gir et tilpasset og riktig tilbud? Hvem er det som skal ha definisjonsmakt til å si hva som er gjeldende for ungdommer som ikke passer inn i storsamfunnet og med de kravene som stilles til enhver tid?

Ungdommene i Trondheim i dag gjør det bra på mange områder. De har det også stort sett godt, selv om det ikke er uvanlig å slite med høye forventninger som gjør noen slitne og deprimerte. Dette kjenner vi fra ungdomsundersøkelsen og det gjenspeiles i hvilke ungdommer som søker hjelp. Vår målgruppe skiller seg fra den generelle ungdomsbefolkningen. Vi møter ungdommer som bryter med normene. Mange av dem står utenfor skole og arbeidsliv. De kan være involvert i kriminalitet og ha utfordringer volds- og rusproblemer. Selv om dette ikke er typisk for ungdommene i Trondheim, er dette en gruppe som sliter og ikke bør bli oversett. Det snakkes mye om at vi nå har en “*generasjon perfeksjon*”, som er pene, flinke, stille og triste, noe som gjenspeiler seg i de ulike hjelpetiltakene. Dette er det nå satt søkelys på, og det er en del økning i ressursene på helsetiltakene.

I denne årsrapporten skal vi prøve å ikke fokusere så mye på det som vi ansatte gjør, men heller på det ungdommene selv opplever at de får ut av vårt tjenestetilbud, og litt om hva de mener vi kunne ha gjort annerledes. Vi skal også ha litt fokus på våre tall, men mest om hva tallene betyr og hva som ligger bak. Sist men ikke minst ønsker vi å kunne gi de som er interessert et innblikk i hva vi mener er viktig i møte med våre tjenestemottakere, og hvorfor det er viktig at vi har høy faglig kvalitet i arbeidet og et menneskesyn som kommer til uttrykk i møtene med ungdom og andre som sier at alle er like mye verdt og alle fortjener muligheten til et verdig liv som gir mening.

Organisering, personal & fagutvikling

Uteseksjonen i Trondheim er en byomfattende tjeneste organisert under oppvekst og utdanning, BFT Midtbyen. Dette er noe vi er godt fornøyd og synes organiseringen som den er i dag er formålstjenlig, men at vi ser at det er noen utfordringer med at deler av målgruppa i utgangspunktet havner under en annen avdeling i kommunestrukturen som omhandler det vi kaller "voksen tjenestene", som er organisert under Helse og Velferd og deler av NAV systemet. Dette er en av de tingene som vi har hatt økt fokus på i 2016, og vi har meldt ifra oppover i systemet om at dette skaper noen utfordringer for å kunne nå ungdommer og unge voksne i risiko med riktige tjenester tilpasset deres behov. Vår ambisjon for 2017 er at vi, sammen med resten av kommunen, tilbyr tjenester tilpasset behovet til hver enkelt, i stedet for å tilby tjenester tilpasset organisasjon eller sektor som kun baserer seg på alder.

Uteseksjonen har 16 ansatte tilknyttet tjenesten i ulike stillingsprosenter, i tillegg til en ekstern prosjektstilling i 100 % som er knyttet opp mot arbeidet mot forebygging av voldelig ekstremisme. Dette er eksterne prosjektmidler som Trondheim Kommune har søkt gjennom kommunens SLT-arbeid.

Vi har også hatt en sosionomstudent fra NTNU i 5 måneder, som har tatt del i vårt arbeid, da særlig ved Lade Motor Racing. Siste del av 2016 ble vi svært preget av at flere ansatte ble langtidssykemeldt på grunn av sykdom og andre hendelser i nær familie, noe som satte sitt preg på arbeidsmiljøet og førte til at vi måtte prioriterer om hvilke arbeidsoppgaver som vi kunne løse. Vi laget en plan for rekruttering og det ble jobbet frem et konsekvens notat som beskriver hvilke følger dette kunne få på sikt hvis ikke vi fikk rekruttere nye ansatte, eller øke opp stillingsprosentene til de som ikke hadde full stilling. På slutten av året fikk vi en del avklaringer, og det ble utlyst 2 stk vikariater som var på plass i slutten av januar 2017.

Sykefraværet i Uteseksjonen har i 2016 ligget på 6.45 % noe som er høyere enn tidligere år. Dette er et resultat av det som ble nevnt ovenfor, og vi møter 2017 med et høyere tall, men har stor tro på at dette stabiliserer seg utover året.

Uteseksjonen er opptatt av at vi yter tjenester som er tilpasset de behovene som målgruppa til en hver tid har og at det er kvalitet i alle ledd. Dette betyr at vi skal ha fokus på høy faglig kvalitet, og for å lykkes med dette er det viktig at alle ansatte har oppgaver som de mestrer og som de har et sterkt engasjement for og som de ser har en mening for de ungdommene man skal bistå. Oppdatert kunnskap er også noe som man hele tiden må sørge for å innhente, særlig innen ungdomsarbeid der endring skjer raskt og kontinuerlig. Det som var "greia" i går, er ofte ikke gjeldende i morgen. Det skal ikke være slik at det er kommuneledelse, politikere eller andre som er langt unna tjenestemottakerne som skal beslutte hvordan man skal jobbe, men at vi hele tiden både beskriver og problematiserer målgruppa og dens utfordringer ut i fra den kunnskapen de sitter med og vår egen. Dette for å sørge for at de riktige beslutninger tas, og at endrings tiltakene som blir gjort er til det beste for ungdommene.

Uteseksjonen i Trondheim har hele tiden fokus på et inkluderende, ivaretagende og utviklende arbeidsmiljø. Det prioriteres at hver enkelt ansatt får faglig påfyll gjennom sine spesialfelt, og at det er lov til å fordype seg i ulike tema i perioder. Det er viktig at man hele tiden etterstreber at det er riktige personer satt i de riktige stillingene, med de riktige arbeidsoppgavene til en hver tid. Dette for å sørge for at organisasjonen skal fungere optimalt, og at man produserer god kvalitet på tjenestene, og at tjenestemottakerne får det de forventer og fortjener.

Hvis man klarer å oppfylle dette så ser man også at det gir gevinst både med tanke på å oppnå et godt arbeidsmiljø, som igjen fører til stabilitet og som til slutt sørger for at målgruppa for et godt tilbud som kan føre til endring.

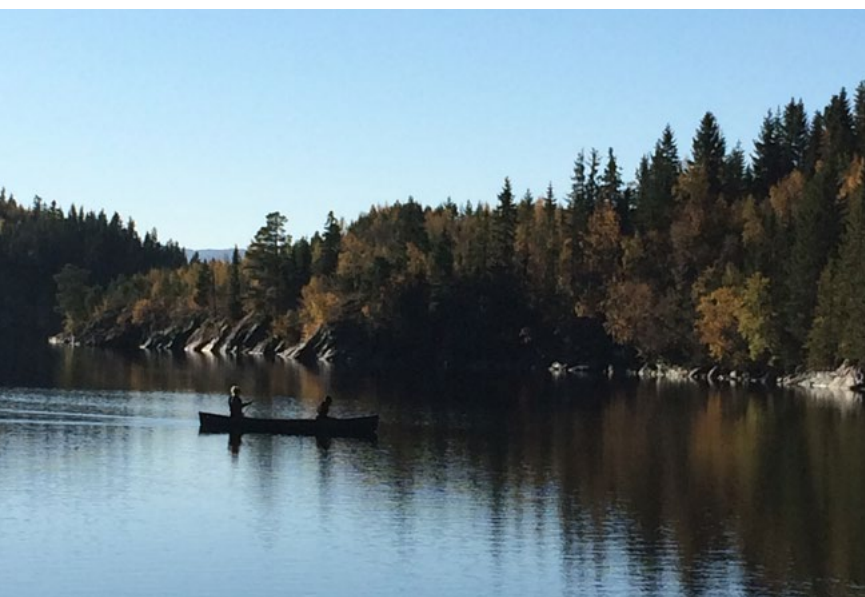
Vi er ingenting alene

Samarbeid med ungdommene, deres familie, øvrig nettverk og venner er og blir det viktigste vi gjør i vårt arbeid, men vi er også opptatt av å samarbeide godt med andre aktører som jobber med de som vi møter i vårt arbeid. Derfor er en av våre visjoner at vi alltid, så langt det er mulig, stiller opp som gode samarbeidspartnere med det mål at vi kan dele, utnytte og tilegne oss kunnskap som vil gagne ungdommene.

Det er viktig at vi er oppdatert på det som skjer i egen by, men også i sammenlignbare byer og nasjonalt. Dette sikrer vi med å være en del av et storbynettverk bestående av byer som Oslo, Bergen, Drammen, Stavanger og Tromsø som møtes en gang pr halvår. I tillegg er Uteseksjonen i Trondheim medlem i LOSU - Landsforeningen for

oppsøkende ungdomsarbeid og har en ansatt som er regionrepresentant for region Midt Norge i landsstyret. Vi har også i 2016 vært med på å arrangere den nasjonale *Gatenærkonferansen* med en bred deltagelse fra ansatte i Uteseksjonen i Trondheim. Dette fikk vi støtte til fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag noe som gjorde det mulig å sende flest mulig av de ansatte til Oslo.

Disse forumene er nyttige når man jobber i et felt som kan være vanskelig å definere, eller å beskrive, og som ikke er hjemlet i et spesifikt lovverk. Det å være et samlet felt er et ledd i å synliggjøre målgruppa samt viktigheten av forebyggende arbeid blant barn og unge.

Aktivitetstall i Uteseksjonen for 2016

Tiltak	Antall	Gutter	Jenter	Østbyen	Midtbyen	Lerkendal	Heimdal	Ukjent
Oppfølging LBT/LOST	24	14	10	14	6	3	1	0
Lavterskel Oppfølging	64	38	26	19	13	9	11	12
Guttegruppe - Hvem, Hva, Mann	24	24	0	3	12	2	5	2
Jentegruppe - FORUMET	10	0	10	5	2	3	0	0
Sinnemestring	8	6	2	0	1	2	2	3
Hasjavvenningsprogram HAP	8	8	0	3	2	0	0	3
Lade Motor Racing	7	6	1	1	4	2	1	0
Psykolog	20	1	9	7	5	3	5	0
Forebygging radikalisering og forebygging av voldelig ekstremisme	2	2	0	0	0	0	0	2
Samtaletilbud for ungdom som selger/bytter seksuelle tjenester	3	1	2	1	1	0	0	1
Ungdomsoppfølging/ Ungdomsstraff	11	9	2	6	2	0	2	1
Sommerjobbprosjekt	27	14	13	14	4	3	6	0
TOTALT	208	133	75	73	52	27	33	24

Tilbud

Oppfølgingsteam

Tallmateriale:

I løpet av 2016 hadde vi 24 ungdommer på vedtak. Av disse var 7 på ettervernsvedtak etter Lov om barneverntjenester (BVL). De resterende hadde frivillig hjelpetiltak etter Lov om barneverntjenester.

Av de 24 ungdommene var det 10 jenter. Bydelsvis fordelte de seg slik: Østbyen (13), Midtbyen (7), Heimdal(1), Lerkendal(3).

Generelle observasjoner gjennom 2016:

Definisjonen av begrepet ungdom er relativ ny. Tidligere hadde man ikke definisjonen ungdom. Det var først etter 1930 at man så en tendens til ungdomskultur. Før det var

det kun definisjon barn, og etter konfirmasjon ble man definert som voksen. I nyere tid har vi fått ordet ungdom og ungdomstid uten at det er en klar definisjon på hva det innebærer. Det er ulike fokus på hva man legger vekt på, men et fellestrekk for de som drøfter ungdomsbegrepet er at det omtales som en fase mellom barn og voksen, en fase der man løsriver seg fra sin familie og en fase der identitet bygges gjennom ulike erfaringer på godt og vondt. Flere omtaler det som en sårbar fase der ulike faktorer spiller inn i forhold til hvor avgjørende konsekvensene av sårbarheten blir i forhold til det videre livet. Ut i fra et aldersperspektiv tenker man at ungdomstiden utspiller seg mellom 13 til opp mot 30 årsalderen. Man ser at ungdomstiden i dag starter tidligere og varer lengre.

Ungdom USiT følger opp i ulik grad er lik andre ungdom og bærer også på en sårbarhet. Hos mange er sårbarheten større og konsekvensene flere og alvorligere da sårbarhetsfaktorene er større enn beskyttelsesfaktorene. USiT kommer ofte inn som tiltak i forhold til disse ungdommene for å være en styrkende beskyttelsesfaktor som på sikt kan redusere sårbarhet slik at de kan mestre og delta i samfunnet på lik linje med andre ungdommer.

Gjennom året 2016 har USiT som tiltak i forhold til ungdom bidratt på ulike vis. Ungdom er som mennesker flest forskjellig og trenger og bli møtt ut i fra den de er. Ut i fra en bestilling og et første møte kan man gjøre seg opp flere meninger om et individ og hvordan vi ønsker og legge opp jobbingen rundt ungdommen. Som så mange ganger tidligere ser vi at det er mange ting som fungerer og ikke fungerer. Nok en gang ser vi at en god relasjon til ungdommen er et godt utgangspunkt for å jobbe med kjernen av problematikken. En god relasjon må man ha tid til å bygge gjennom prøving, feiling og læring og det å bli trygge på hverandre. Da kommer også bestillingene etterhvert fra ungdommen. Flere av ungdommene har ingen bestilling ved oppstart, men bekymringen rundt de er stor. Det er da viktig med tid, fleksibilitet for å kunne bygge relasjon ut i fra hva ungdommen profiterer på.

I året 2016 har vi fått bestillinger fra ungdommer som blant annet sier at de ønsker å ha noen å snakke med, noen som er tilgjengelig og har tid. Det kan blant annet være noen å spise middag med. I disse stundene legges ofte veien videre for å løse andre utfordringer. I tillegg har vi bistått og deltatt i forhold til tverrfaglig samarbeid rundt ungdom. Barne- og familietjenesten administrasjonen, Konfliktrådet og MST har vært sentrale samarbeidspartnere gjennom året. Nav og helse- og velferd har vært sentrale i forhold til ungdom som har ettervernsvedtak.

Tanker fra året som er gått og tiden fremover:

På slutten av året 2016 ble det presentert et forslag til en revidering av barnevernloven. I likhet med Veronika Paulsen og Jan Storø i sin artikkel "De glemte barnevernsbarna" stiller vi spørsmål i forhold til hvorfor ikke ettervern er nevnt. Henger ikke barnevernet med i samfunnsutviklingen? Ungdomstiden strekkes ut i tid. Hva betyr det da for ungdomsgruppen 18 pluss at de ikke er nevnt i en slik revidering? I året 2016 har vi sett at de som ønsker ettervernstiltak gjennom USiT har økt. De ønsker å ha noen å ta kontakt med ved utfordringer og spørsmål ungdommen selv ikke finner svar på. Dette kan høres enkelt ut, men for for ungdommen som nettopp var barn og som over natten ble voksen er dette en stor overgang. Flere land i Europa, blant annet Tyskland og Irland, har nå forlenget alderen for hvor lenge man kan motta ettervern i regi av barneverntjenesten. Nederland har gått over til noe som kalles behovsprøvd hjelp der man ikke lenger går ut i fra alder, men hvilke behov du har for hjelp. USiT tenker at ungdomsgruppen 18 pluss enda har mange år der de trenger koordinert bistand, om de ønsker det, før de oppfyller kravene til det som kalles voksen. Dette for å gi de et utgangspunkt for samme muligheter som andre ungdom i samfun-

net har både i forhold til skole, jobb, helse og som fremtidige foreldre. Her er det en mulighet for å tenke tidlig innsats.

USiT har i 2016 har erfart mye godt tverrfaglig samarbeid. Det har vært tid og positivitet i forhold til å møtes på ulike arenaer for å drøfte, lytte og tenke nytt. USiT mener at det fremdeles er en vei å gå, og at vi kan bli bedre på en del områder. For ungdommen og fagfolk kan det bli mye "system" og mennesker å forholde seg til. Ungdommen forstår ofte ikke systemet, de forholder seg til mennesker i hjelpeapparatet. Dette mener USiT er viktig å ha med seg som en viktig erfaring fra 2016. Det å ha en til to kontinuitetsbærere i den perioden man trenger og mottar hjelp er viktig. Et annet område som er uheldig for ungdommen er at systemet av og til er for lite fleksibelt. Henvendelser må i mange tilfeller gå gjennom flere ledd, og de fleste av ungdommens kontaktpersoner i barne- og familietjenesten kun jobber på dagtid. Dette kan gjøre det utfordrende for fagfolk å få organisert seg rundt ungdommen. Videre kan dette gjøre at vi som fagfolk og voksne kommer på etterskudd i forhold til innsats rundt ungdommer og problematikken kan få vokse seg større. USiT ser en tendens til at system og fagfolk står i fokus og ikke ungdommen selv. Med dette mener vi at det er ofte ungdommene som passe inn i tiltakene, og ikke tiltakene som må endre seg for å passe ungdommen.

2016 har for USiT vært et spennende år, med mange flotte ungdommer i alle aldre med ulik problematikk og utfordringer. Det har vært mye godt ungdomsarbeid som vi høster gode erfaringer fra, og som vi ønsker å ta med oss videre inn i arbeidet i 2017.

Oppsøkende sosialt arbeid

USiT har hatt som mål å holde like høy grad av tilstedeværelse på gata som i 2015. På tross av tidvis reduserte personalressurser i 2016 har vi klart dette. Vi har hatt noen færre økter, men øktene i 2016 har gjennomsnittlig vært lengre, slik at total utetid har vært tilnærmet lik.

Våren 2015 oppstod det nye utfordringer med at flere ungdommer samlet seg i sentrum og til dels skapte uro på og rundt Trondheim Torg og ved ulike restauranter i Midtbyen. Mange av ungdommene var synlig tilstede i sentrum fram til våren 2016. Mange av disse ungdommene ble vi godt kjent med i løpet av 2015, og en stor del av gruppa hadde sammensatte hjelpebehov. Dette medførte en god del oppfølging på vedtak og lavterskel for Uteseksjonen inn i året 2016. Noen av ungdommene vi ble kjent med flyttet til barnevernsinstitusjoner i denne perioden. Pga. kjennskap og relasjoner til ungdommene fra oppsøkende arbeid kunne USiT i samarbeid med Barnevernvakta og barnevernadministrasjonene i Trondheim bidra til en mest mulig skånsom og trygg flytting.

Perioden fra mai til oktober 2016 kan beskrives som generelt sett noe roligere i ungdomsmiljøet enn det vi har vært vant til de siste årene. I denne perioden var det færre treff med ungdom ute, noe som har ført til diskusjoner om vi skulle prioritere oppfølgingsarbeid fremfor tilstedeværelse på gata i perioder med lite ungdom ute. USiT har imidlertid holdt fast ved at forutsigbar tilstedeværelse på gata er svært viktig for å klare å fange opp endringer så tidlig som mulig. Vi har derfor, så langt det har latt seg gjennomføre, opprettholdt fullt fokus på utetid. Dette viser seg i etterkant til å være en god vurdering. Mot slutten av året dukket opp en ny stor gruppe med så langt ukjente ungdommer. I skrivende stund er mange aktører i hjelpeapparatet opptatt av å tilby individene i denne gruppen passende kulturelle og barnevernsfaglige tilbud.

Samtidig med dette fikk USiT signaler fra EM-feltet om at en del av enslig mindreårige flyktninger (EMF) hadde begynt å bruke en spillehall i nærheten av Kieglekroa. USiT begynte å gå innom spillehallen på våre feltrunder og fikk ganske raskt kontakt med flere EMF og andre ungdommer med utenlandsk bakgrunn. Flere beskrev at det var voldsomt mye penger i omløp inne i spillehallen, noen hadde tapt små formuer og skyldte penger, andre viste oss oversikt over hvem som hadde gjeld til dem. Vi fikk historier om torpedovirksomhet og kredittkortgjeld og vi så at folk brukte hverandres spillekort for å få adgang til å spille mer enn de egentlig har lov til. Etter hvert ble USiT nektet adgang til hallen av daglig leder. Han mente vi forstyrret spillerne og at flere av dem spilte mindre etter at de hadde vært i kontakt med oss. Vår bekymring for stedet er formidlet videre til politiets enhet for organisert kriminalitet.

I 2016 har oppsøkerne på USiT fått tilgang til Naloxon neseppray. Denne har vi alltid med oss når vi er ute på gata. Vi har i løpet av året kommet over flere overdoser på kveldstid, spesielt i området rundt Stiftsgårdsparken. I slike tilfeller ringer USiT alltid ambulanse og blir på stedet til helsepersonell kan overta. Når vi nå har motgift, oppleves dette som mindre stressende av de ansatte, og vi har mulighet til konkret og fungerende førstehjelp ved overdoser. Vi har også bistått to ungdommen med livreddende behandling på grunn av for stort alkoholinntak, der en ble innlagt på St Olavs Hospital for videre behandling.

Mål og prinsipper

Hovedmålet med oppsøkende sosialt arbeidet er todelt. For det første skal Uteseksjonen fange opp ungdommer med ulike problemer som vanskelig nås av andre deler av hjelpeapparatet. For det andre skal Uteseksjonen følge med på den generelle utviklingen i ungdomsmiljøet, og formidle tendenser og trender innad i kommunen. Kunnskapen skal bidra til at Trondheim kommune skaper gode oppvekstvilkår for ungdom, samt reagerer i tide på negative utviklingstrekk blant Trondheims unge innbyggere.

Det oppsøkende teamet har hatt møter hver 14. dag gjennom året, der vi har oppsummert de siste to ukenes arbeid, og satt opp mål og fokusområder for de neste to. Her har vi aktivt brukt statistikkverktøy for å se om vi faktisk har klart å gjøre det vi har bestemt. Eksempler på slike 14-dagers mål har vært å ha spesielt fokus på å ta kontakt med bestemte ungdomsgrupper, bruke tid på bestemte arenaer i sentrum eller være ute på bestemte tider. Ut fra vårt rapporteringsverktøy har vi kunnet lese om vi har hatt måloppnåelse på dette. I tillegg har vi også kunnet måle om våre tall på ungdomstreff går opp eller ned, avhengig av hvilke områder i byen vi har spesielt fokus på. Feltarbeiderne i USIT opplever at dette har satt oss i stand til raskt å være på rett plass, med det riktige blikket på det som skjer i sentrum. Ungdomstrender endrer seg raskt, og det er viktig at USIT kontinuerlig sjekker at vi er til stede der det faktisk skjer.

Oppsøkende arbeid i Trondheim baseres på jevn tilstedeværelse på arenaer der ungdommene oppholder seg, og en lav terskel for kontakt og oppfølging. Samarbeidet med ungdommene skal baseres på frivillighet og brukermedvirkning. Utgangspunktet for arbeidet er ungdommenes egne interesser, endringsønsker, behov og ressurser. I tilfeller der problemforståelsen hos en ungdom er lav og utfordringene er omfattende, starter arbeidet med bevisstgjøring og motivering til endring; dette for å skape et godt samarbeidsklima mellom Uteseksjonen og vedkommende. Det oppsøkende sosiale arbeidet utføres av team bestående av to ansatte. Dette for både å sikre god faglig kvalitet i tilbudet til ungdom og for å ivareta de ansattes sikkerhet.

Gjennom arbeidet treffer vi ungdommer som av ulike årsaker oppsøker sentrum. Ved å bli kjent med ungdommene har vi sett ulike behov og vi har hatt mulighet til å bistå med råd og veiledning på mange områder. Oppsøkerne har snakket med ungdommene om karriereplaner, vanskeligheter i familien, fysisk og psykisk helse, boligsituasjon, økonomi, rusproblemer, vold, kriminalitet, seksualitet og mange andre tema de har ønsket å diskutere. Vi har kunnet bistå gjennom veiledning og ved å hjelpe dem videre til blant annet NAV og psykiatri, rusomsorg eller lignende, der det har vært hensiktsmessig.

Gjennom det oppsøkende arbeidet får vi også et innblikk i hva som skjer i ungdomsmiljøet. USiT skal bidra til kunnskap om ungdoms oppvekstvilkår, behov, ulike ungdomsmiljø og utviklingstrekk i Trondheim. Vi skal også være en viktig leverandør og kunnskapsformidler i forhold til å forbedre og utvikle gode tiltak overfor ungdomsgruppa.

Nøkkeltall for oppsøkende 2016

	2016	2015	2014
Arbeidstimer på gata	1372	1372	1015
Ungdomstreff	1715	2394	1845
Førstekontakter	435	437	ikke registrert

Tallene påvirkes av flere permisjoner og langtidsfravær blant oppsøkerne, samt en markert økning av individuell oppfølging på lavterskel. I tillegg vil faktorer som at kollegaer som tidligere ikke har jobbet like mye på gata begynte å gå mer oppsøkende, for å ivareta tilstedeværelsen ute i perioder der oppsøkende team var rammet av sykdom. I tillegg kom mest sannsynlig en total nedgang av ungdom som brukte Midtbyen som oppholdssted i 2016 sammenlignet med et travelt år 2015 med unaturlig høy forekomst av ungdommer i sentrum.

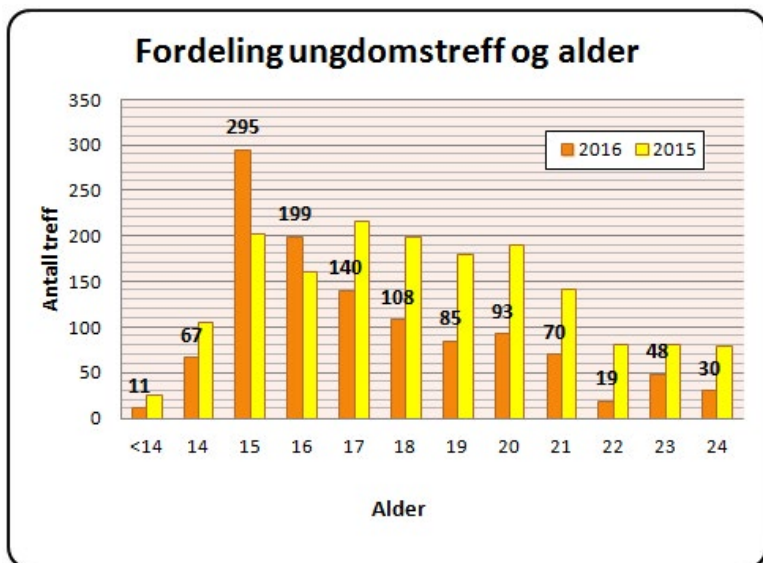
Antall økter på gata i 2016 er 339, dette er 39 økter mindre enn i 2015. Det er få planlagte økter som må avlyses, men vi ser at langtidsfravær gjør spesielt det oppsøkende arbeidet sårbart ved at vi ikke har kapasitet til å planlegge så mange økter som vi burde hatt.

Til sammen har Uteseksjonen registrert 1372 arbeidstimer på gata, kun seks arbeidstimer færre enn i 2015. I 2016 varte en oppsøkende økt i snitt 0,2 timer lenger enn gjennomsnittsoøkta i 2015, noe som forklarer dette.

Totalt registrerte vi 1715 ungdomstreff i løpet av fjoråret, noe som er 678 mindre enn i 2015. Årets tall er dermed ganske likt tallene fra 2014 der vi registrerte i overkant av 1800 ungdomstreff. I retrospektiv virker 2015 til å være et år med uvanlig mange ungdom 'på gata'. 1800 ungdomstreff virker som et godt måltall for 2017.

Kjønnsmessig fordeler våre treff seg på 35,8 % jenter og 64,2% gutter. Dette er svært likt tallene fra 2015.

USiT registrerte 435 førstekontakter i 2016, 2 mindre enn i 2015. Dette er resultat av en bevisst strategi for å nå spesielt de yngste ungdommene som oppholder seg i sentrum. Ansatte har vært bevisst på å forsøke å nå de yngste som bruker sentrum som fritidsarena, og dette gjør at vi har forholdsvis flere førstekontakter ifht antall totale treff i fjor.

Sammenlignet med ifjor ser vi en tydelig nedgang i antall ungdom truffet fra Midtbyen og ellers en mer lik fordeling på de øvrige bydelene sammenlignet med 2015. Det er derimot 5% flere vi ikke kjente bydelstilhørighet til ved registreringsøyeblikket, enten fordi de ikke har ønsket å dele denne informasjonen med oss eller fordi vi har unnlatt å spørre.

Snittalder på de vi snakket med i 2016 var 18,1 år (19,6 år i 2015), median 17 år (19 år i 2015) Dette betyr en forskyving i alderskurven til venstre, altså en bekrefteelse på at vi har møtt flere unge i 2016 enn i 2015. Vi tror ikke at dette betyr at det var betydelig yngre ungdommer i sentrum i fjor enn tidligere år, men som nevnt at vi har økt fokuset på akkurat denne gruppen.

Bydels-tilhørighet 2016	Ungdommer	Andel
Heimdal	218	12,7 %
Lerkendal	237	13,8 %
Midtbyen	263	15,3 %
Østbyen	269	15,7 %
utenbys	99	5,8 %
UFB	1	0,1 %
ukjent	628	36,6 %

Ordskyen illustrerer spekteret av temaer ungdommene på gata har vært opptatte av.

I utgangen av 2016 har vår oppsøkende virksomhet fått et nytt hjelpemiddel i form av fagverktøyet SOMA. SOMA gir anledning til å dokumentere mer enn før, i tråd med personopplysningsloven. SOMA vil både bidra til økt kvalitet i arbeid med brukerne og gi nye muligheter til å rapportere arbeidet i årene som kommer. SOMA tas i bruk fra 1. januar 2017.

Lade Motor Racing

Lade Motor Racing, LMR, er et sosialpedagogisk aktivitetstilbud for motorinteresserte ungdommer mellom 13 og 20 år, der hovedaktiviteten er bilcross, og alt som det medfører av praktisk arbeid.

Meningen med tiltaket er å fange opp ungdommer som ellers ville stått uten et organisert fritidstilbud og som samtidig ville stått i fare for å bli tiltrukket av uheldige miljøer preget av rus og kriminalitet.

På Lade Motor er vi opptatt av tilhørighet, likeverd, samarbeid, tålmodighet og mestring.

Ungdommene som får tilbud hos oss vil lære praktiske og sosiale ferdigheter. De får prøvd nye ting i en trygg ramme, noe vi opplever fører til styrket selvtillit og egenverd.

Lade Motor Racing, LMR, har i år fullført sitt første år innenfor en ny motorsportgren, nemlig bilcross. Vi har høstet mange erfaringer med denne overgangen hva gjelder mottakelse i nytt miljø, kostnad, arrangement, mulighet til trening og mye mer. Bilcross er en sport med lav inngangskostnad, inkluderende miljø og den kan utøves uten at man trenger et stort team med mekanikere og hjelpemannskap. Vi på LMR mener derfor at dette er en sport som ungdommer har mulighet til å drive med også etter at de er ferdig hos oss.

Det vi har lyst til å dele i årsrapporten 2016 handler om en bieffekt av arbeidet som vi ikke kan skryte på oss å være gjennomtenkt. Det oppsto som en følge av tilfeldigheter og det har følgelig gitt oss nye ideer og perspektiver, nemlig AKM Motorsport.

Det hele begynte med at LMR hadde store problemer med en motorsykkel som brukes i drag racing. Vi hadde en fører, som ville debutere i klassen junior drag bike. Han var den første fra vårt team noensinne som skulle konkurrere på motorsykkel og han gleda seg veldig.

Ungdommen, teamleder og en av personalet la ned svært mange timer i denne motorsykkelen, men den ville uansett hva vi forsøkte, ikke yte full effekt og var derfor ikke brukbar til racing. Heldigvis hadde vi lett-motorsykkel som er beregnet på yngre deltakere som fungerte fint. Ungdommen fikk dermed tatt lisensen og kjørt flere løp med denne, men håpet om å få kjørt den største bleknet mer og mer jo nærmere sesongslutt vi kom. I tillegg var dette siste året som LMR skulle delta på drag race. Dermed så det ut til at ungdommen ikke ville få lønn for strevet.

Vi på Lade Motor Racing syntes at dette var veldig leit og som plaster på såret ble ungdommen lovet at dersom han fikk med seg en av sine foreldre på drag race så skulle han få låne motorsykkelen samt alt nødvendig utstyr for å kunne gjennomføre et stevne med "drømmesykkelen" når denne var løpsklar.

Det som videre skjedde var at han fikk med seg to av de eldste ungdommene på LMR og startet sitt eget Racing team, AKM Motorsport, og det er her den morsomme delen av historien starter.

AKM Motorsport

A, K og M har drevet sitt eget team. En ting er at de har fått låne motorsykkel og utstyr gratis, men racing har likevel store utgifter i form av transportkostnader, opphold, påmeldingsavgift, drivstoff. For tre gutter uten fast inntekt så blir dette fort uoverkommelige summer. I tillegg kreves planlegging og system i driften. Hvordan de løste dette, samt spørsmål om andre utfordringer og erfaringer får guttene selv svare på i følgende intervju:

Hva er hovedpunkter som dere vil framheve, med det å drive eget team?

“Vi har ett års jubileum 1. mars har vi bestemt, egentlig ei uke senere men det krasjet med en annen markering”, ler guttene.

“Men fra spøk til alvor, det første året har vært preget av jakten på sponsorer/samarbeidspartnere, vår første egne tur til Frøya, mangel på penger og andre praktiske begrensninger. Vi hadde planlagt en tur til, men da var den eneste av oss tre med førerkort på sommerferie i Tyrkia sammen med foreldrene sine og i tillegg ble et annet planlagt stevne avlyst av arrangøren.”

Har dere fått noen kompetanse ved LMR som dere eventuelt har dratt nytte av?

“For det første så kjente vi ikke hverandre før vi begynte på LMR og ingen av oss dreiv med motorsport.” “Jeg tror kanskje at jeg hadde prøvd ut litt dop om jeg ikke hadde vært på LMR” sier den ene, “jeg gikk på en videregående der det var veldig mye rusbruk blant ungdommene og jeg kjente på en draging mot dem.” “Jeg var mer en som drev med data”, sier en annen “jeg var mye inne og spilte PC-spill og lagde programmer og holdt mye på med PC generelt”. “Jeg var ikke en del av et ungdomsmiljø” sier den tredje, “jeg var liksom litt innestengt, isolerte meg, ble holdt utenfor andre ungdommers samhold”.

“Men vi har vi lært masse på LMR, blant annet tålmodighet, ikke være sure på hverandre, men heller støtte hverandre. Vi har lært at samhold og samspill er viktigere enn at alle er eksperter, altså at det man klarer å skape sammen er det viktigste, mest givende”

Årsaken til at AKM ble startet er nevnt innledningsvis, men hva er grunnen til at dere vil fortsette. Dere kunne jo valgt bilcross sammen med LMR og sluppet unna med mye mindre egeninnsats?

“Vi likte jo dragracing og var i mot at LMR skulle slutte med det, så det var jo helt naturlig for oss å fortsette. Så motstanden mot å slutte var også litt drivkraft for å fortsette”

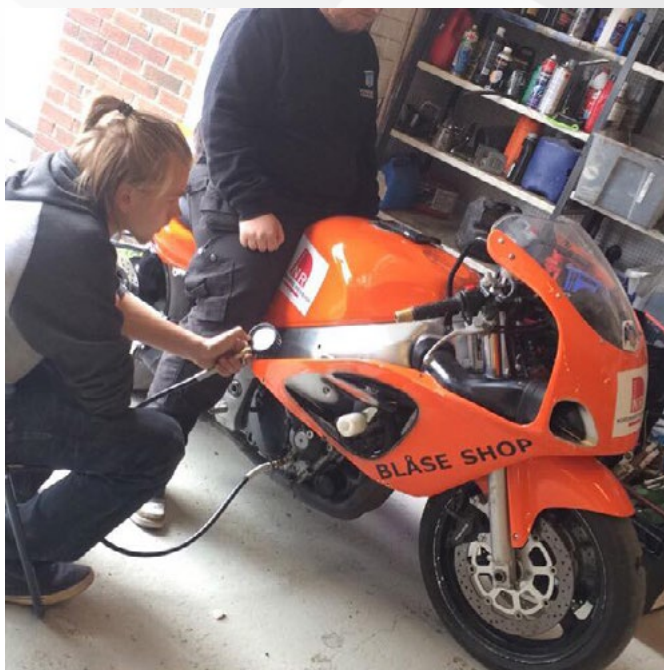
Hvilke nye erfaringer har dere gjort dere med å drive et eget team?

“Hardt liv! Mye mer arbeid enn det man tror. Mange kleine samtaler som måtte tas om penger, økonomi og forskjellig. Etterhvert ble det også mange timer med skriving av søknader og presentasjon av teamet. Også ble det skriving av sponsoravtaler etter en en del jobbing.”

“I tillegg har vi erfart at det er viktig å disponere pengene riktig, tenke nøye igjennom hva man skal prioritere. Men så har vi vært heldige også. Vi har

mottatt stor hjelp fra det gode miljøet i Amcar klubben i Trondheim. Både av praktiske råd og veiledning og gjennom at de har gitt oss noen oppdrag som vi har fått penger for. Vi brukte også noe tid på å bestemme oss for navnet, AKM Motorsport. Vi googla og undersøkte hva som var opptatt og vi var blant annet innom AMK, før vi kom på at det allerede var opptatt” ler guttene.

“Vi har også blitt mer kreative. Vi har vært nødt til å finne løsninger på mange forskjellige praktiske problemer. Vi har også erfart at ting tar tid, vi har blitt mer tålmodig. Men vi har samtidig erfart at alt går an, ingenting er umulig”.

Nå har dere gjennomført det første året, det eneste året som egentlig som egentlig var planlagt. Hvor finner dere pågangsmotet til å gjennomføre på nytt?

“Drag race er som snus, man blir avhengig” sier A. “Vi har også lært oss at vi gir oss ikke så lett, man kan bli litt lei i blant, man kjenner på det, men så fortsetter man.” “For min del” sier M “så er racing 50% kjøring og 50% sosialt.” de andre nikker samtykkende, det sosiale er viktig.

“Det gir oss også pågangsmot at vi på LMR har lært og erfart at det er lov til å gjøre feil. Og at det er verdt å prøve seg på ting man tror at man ikke mestrer. Vi har fått mye støtte fra dragrace miljøet, de skryter av oss og innsatsen vår uansett hvem vi snakker med”. “Til og med mamma skryter nå” sier A. “Vi har erfart både opp og nedturen men vi har også erfart at det venter en belønning i andre enden, som gjør at det blir verdt innsatsen”. Racing blir en livsstil” sier A. “Man sitter ikke særlig mye hjemme på ettermiddagene og er man først hjemme en kveld så er det alltid et papir som man

må leses som man må ta stilling til eller noe som må skrives. Og det er også noe jeg har lært underveis, å uttrykke meg ordentlig skriftlig, trøndersk duger jo ikke til det. Ja, jeg har lært mye, jeg kunne jo egentlig ikke uttrykke meg muntlig en gang før jeg begynte med drag racing. Ja, også må du holde orden på papirene. Har du ikke orden og oversikt så får du ikke til noen ting”.

Hva tenker dere er den største forskjellen på LMR og AKM?

“Vi ser fordelene av å være tre som har erfaring med racing før vi ble et eget team, den er selvfølgelig ulik men, ingen av oss er helt ferske” sier M.

“Vi er mere ryddig enn LMR” sier A. “Vi har orden på papirene, vi er tidligere ute med planlegging og forberedelser. Til sommeren skal vi jo også ha med en dragracebil og på den har vi allerede fått godkjent årskontroll for 2017. Hva med dere? Har LMR fått godkjent noen biler for 2017 enda?”

HAP - Hasjavvenningsprogram

Siden oppstart av USiT i 2014 og videreføringen av HAP-tilbudet fra Utekontakten har vi sett en jevn strøm med henvendelser, og det er et tilbud som blir etterspurt. Vi har også bistått Nord-Trøndelag i regi av konfliktrådet og Friomsorgen, der vi har presentert vårt innhold og våre erfaringer slik at de kan bygge videre på dette når de etablerer sitt tilbud.

HAP -Hasjavvenningsprogrammet som Ute-seksjonen i Trondheim tilbyr er bygget på en modell som både Ute-seksjonen i Oslo og Kristiansand kommune også tilbyr. Det har vært omfattende justeringer de siste årene for å tilpasse programmet til behovet til de som skal motta tilbudet og med oppdatering fra nyere forskning. HAP er et kognitivt program som er samtalebasert og som går over 8 uker. Hvis man ønsker mer informasjon så kan dette finnes på; www.hasjavvenning.no

USiT har i 2016 hatt 19 henvendelser der HAP som tilbud er ønskelig. Av de henvendelsene vi har mottatt så har vi tilbudt programmet til 9 stk, mens resten ble henvist videre til mestringstilbudet hos Enhet for psykisk helse og rus i Trondheim Kommune.

Henvendelsene kommer både fra ungdom selv, pårørende, skoler, politi og kriminalomsorg. De fleste henvendelsene gjelder unge voksne menn som selv ønsker hjelp til å slutte og som beskriver at de har oppdaget de negative effektene som langtidsbruk av cannabis medfører. Disse har ofte en sterk motivasjon til å slutte; og sterk indre motivasjon er hoveddrivkraften for å kunne slutte. En høy prosentandel av denne gruppen rapporterer at tilbudet har hatt ønsket effekt og at de har klart å slutte eller redusert bruken til et minimum.

Når det gjelder de yngste som har begynt å bruke cannabisprodukter, opplever USiT at motivasjonen til å slutte ofte ikke er tilstede, eller at graden av indre motivasjon er lav. Her er det andre enn ungdommen selv som ønsker at bruken opphører. Eksempler på dette er pårørende som ønsker at ungdommen skal slutte eller Konfliktrådet som ønsker at HAP benyttes som en del av en straffegjennomføring.

Manglende motivasjon hos de yngste blir synlig tidlig, ofte allerede i den første kartleggingssamtalen med USiT. Her kan flere faktorer spille inn som for eksempel: 1) ungdommen mangler evnen til å se/erkjenne problemene knyttet til rusbruken; 2) ungdommen bryr seg *tilsynelatende* ikke om problemene knyttet til rusbruken og 3) ungdommen vurderer andre livsområder som langt mer problematiske enn rusbruken - f.eks. konfliktfylte relasjoner til familiemedlemmer, venner og lærere, problemer knyttet til skolesituasjonen eller personlige psykiske og fysiske utfordringer.

Erfaringsmessig møter USiT mest ungdom som tilhører den tredje kategorien. Følgelig ville et rent hasjavvenningsprogram over åtte uker kun skape på overflaten av et sammensatt problem. USiT ser seg derfor nødt til å bruke langt mer tid enn åtte uker på ungdommen. Andre områder enn cannabisbruken får mye fokus i starten, før ungdommen selv er i stand til å gi den vanskelige prosessen, å slutte med cannabis, større prioritet. Endringsprosessen tar derfor lengre tid, ikke minst fordi endringer på andre livsområder som regel er avhengige av at tredjeparter (familie, venner, skolen, m.m.) bidra til at ungdommen opplever forbedringer i livet.

Det er derfor nødvendig å differensiere for hvem HAP kan være en god og hurtig løsning, og når HAP bare er en liten del av et større endringsprosjekt, der rusfrihet som ønsket resultat krever en lengre tidsramme, og der det kreves mer omfattende tiltak og midler enn et samtalebasert tilbud over åtte uker.

USiT benytter seg også av kunnskapen fra HAP og deler av metodikken i den øvrige oppfølgingen av ungdom.

USiT ser en klar økning av henvendelser som går på generell rusbruk blant ungdom og unge voksne, selv om det ikke nødvendigvis er henvendelser om Hasjavvenningsprogram som er utgangspunktet.

Sinnemestring

På grunn av stor pågang i forhold til primæroppgavene hos USiT har vi ikke hatt mulighet til å tilby sinnemestring til like mange i år.

Vi mottok 20 henvisninger i 2016.. Av disse var det 4 jenter der 2 fikk tilbud om kurs, og 16 gutter der 6 fikk tilbud om gjennomføring av kurs.

Vi som holder sinnemestringen i USiT er blitt utdannet i Sinnemestring etter Brøsetmodellen. Vi ser at det er vanskelig å overføre modellen direkte til arbeid med i timene med ungdom. Derfor har vi tilpasset den for ungdommene vi jobber med.

Noe vi lærte dette året er at vi må være mer kritiske til hvilke ungdom vi tar inn for å gjennomføre et sinnemestringsprogram. Noen av ungdommene vi har tatt inn bruker ikke vold. De kan fylle kravene til å motta profesjonell hjelp, men sinnemestring er ikke det rette tiltaket. Mange av disse ungdommene forteller at de føler seg sinte inni seg, at de er sinte på mange i rundt seg og samfunnet som system. Sinnemestring etter brøsetmodellen er et tiltak rettet mot tilfeller hvor det utøves vold for å fremme sine behov. Det er når en slik strategi oppleves som problematisk og ikke ønskelig for utøverer at sinnemestringsmodellen kommer til rette. En aktiv bruk av vold gjør det lettere å sette ungdommene i stand til å identifisere de tankene og følelsene som er knyttet opp til de voldssituasjonene de så gjerne ønsker å stoppe.

Kriminalitet som livsstil

USiT har i 2016 i samarbeid med Stavne arbeid og kompetanse gjennomført et Kriminalitet som livsstil program ved Modulen på Tunga Trondheim Fengsel. Kurset er lagt opp som er intensivprogram over to uker. Programmet har som mål å gjøre kursdeltakerne klar over hvilke tankemønstre som gjør at de faller tilbake til kriminalitet.

Deltakerne gir kurset meget gode tilbakemeldinger. Særlig på de bakenforliggende årsakene til kriminaliteten, det de tidligere har avfeid som vaner de ikke klarer å bli kvitt, eller andre faktorer som rusproblemer . Fokuset på hva endring krever er også noe dette programmet får gode tilbakemeldinger på. En økt innsikt i egne belutninger og deres konsekvenser gjør deltakerene bedre rustet til å se hva som kreves av de når kriminaliteten skal legges bort.

I 2016 var det 5 innsatte som deltok i programmet. Alderen var fra 21 til 44 år.

USiT ønsker fremover å bruke metoden som et tilbud til ungdommer som har sonet ferdig, eller som ønsker å stoppe sin kriminelle karriere. Tilbudet bør ses som en del av Trondheims kommunes forebyggende arbeid mot kriminalitet. Tilbudet kan også gies til ungdommer som er pålagt eller idømt Ungdomsplan og ungdomsstraff. Ungdommer med en kriminell bakgrunn som etter endt institusjonsplassering trenger oppfølging med tanke på tilbakefall er også en naturlig gruppe å tilby dette programmet til.

Psykolog

Ved å ha en psykolog i UsiT gjør vi psykiske helsetjenester mer tilgjengelig for målgruppen vår. Med psykolog til stede er kompetansen tilgjengelig for de ansatte når de har ønske om å rådføre seg, og psykologtjenester blir tilgjengelig for ungdommer som vanligvis ikke tar kontakt med helsevesenet for spørsmål om psykisk helse. Vår målgruppe er vanskelig for andrelinjetjenesten å nå. Psykologen har konsultasjoner med ungdommer som en del av en oppfølging eller med tanke på videre henvisninger. For ungdommer som har mottatt psykologtjenester har det vært en lavere terskel å møte psykologen på Uteseksjonen ettersom de møter en kollega av noen de allerede kjenner og har tillit til. Mange av ungdommene har også hilst på psykologen når de har vært på besøk hos Uteseksjonen tidligere.

Blant ungdommene UsiT har kontakt med er det utfordringer med psykiske lidelser som angst, depresjon, avhengighetsproblematikk og ADHD symptomer. Vi møter også ungdommer som har alvorlige virkelighetsforstyrrelser, eller er i ferd med å utvikle personlighetsforstyrrelser.

De psykiske utfordringene har ofte konsekvenser som skolefravær, konflikter og rusmisbruk som kan forsterke problemene, vi ser det derfor som en fordel å være tidlig inne med våre tilbud.

Vi bestreber oss på åpenhet ved at også psykolog tjenestene er tilgjengelige, kompetanse ved at psykologen bidrar til kvaliteten på de faglige tjenestene og hele tiden forventes å vedlikeholde og utvikle sin kunnskap og vi vil være modige ved å benytte psykologkompetansen på en måte som tilpasses den enkelte ungdommens behov. Psykologen gir også et lavterskeltilbud på helsestasjonen for ungdom en kveld i uka. En dag per måned driver psykologen en veiledningsgruppe for psykologer som spesialiserer seg innen samfunnspsykologi.

I løpet av 2016 har 20 ungdommer fått oppfølging av psykolog ved UsiT. Av disse var 11 gutter og 9 jenter. Fordelingen på bydel var som følgende; Midtbyen(5), Østbyen(7), Lerkendal (3), Heimdal (5).

Ved Helsestasjonen for ungdom(HFU) har 41 ungdommer fått tilbud om samtaler. Fire møtte ikke til timene de fikk tilbudt (tre jenter og en gutt). Av de som møtte var det 27 jenter og 10 gutter.

Forebygging av voldelig ekstremisme

En del av det kriminalitetsforebyggende arbeidet i Uteseksjonen i Trondheim er å bidra til forebygging av voldelig ekstremisme. De ansatte er kjent med den kommunale veilederen og tiltaksplanen på feltet, samt den nasjonale handlingsplanen. Uteseksjonen har ressurspersoner innen det helhetlige og tverrfaglige samarbeidet omkring forebyggingsarbeidet på dette feltet i kommunen, og disse kan gå i dialog med ungdommer, deres familier og andre som jobber med ungdom der det er en uttalt bekymring for radikalisering og voldelig ekstremisme.

Det *oppsøkende arbeidet* rettet mot ungdom kan være en viktig bidragsyter også i dette arbeidsfeltet. Vi har i 2016 identifisert hvilken betydning dette kan ha, ved hjelp intern kunnskap og samarbeidspartnere i feltet.

2012).

Vi forholder oss til regjeringens bruk av begrepene “radikalisering” og “voldelig ekstremisme”. Det vil si som en “kognitiv utvikling med en stadig mer ensidig virkelighetsoppfatning (...) som oppleves som så akutt og alvorlig at voldshandlinger er nødvendige og rettferdige” (Justis- og beredskapsdepartementet 2014:7). Arbeidet er ikke rettet mot radikale holdninger generelt. Radikale tanker kan være nyttige og nødvendige for endringer i et samfunn. I forebyggende arbeid er det derfor viktig å spisse begrepene slik at de ikke favner for vidt (Gule 2012).

I rapporten “Forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme – Hva er kommunens rolle?” gjennomført av NIBR, beskrives det et behov for å søke nye måter for kontakt og tillitsbygging med målgruppen samt forsterket oppfølging og koordinering av alvorlige saker (NIBR:2016).

Uteseksjonen i Trondheim møter ungdommer som er sårbare på grunn av sin livssituasjon, sosiale tilhørighet, identitetsutvikling og flere andre faktorer. Radikalisering og rekruttering til voldelig ekstremisme kan forekomme hos alle typer ungdommer fra alle samfunnslag, men en slik prosess starter eller eskalerer ofte under og etter kriser i livet. Uteseksjonen møter ofte ungdom i krise og miljøterapeutenes mulighet til fleksibilitet og tilgjengelighet over tid anses som en viktig faktor. Som en del av oppfølgingen av ungdommer bidrar Uteseksjonen til å hjelpe ungdommer tilbake i aktivitet som skole og jobb. Miljøterapeutene innehar en stor kontaktflate som gjør at det er lettere å komme i kontakt med nye ungdommer, og bidrar til at det er mindre stigmatiserende for ungdommen å ha kontakt med Uteseksjonen.

Fagtradisjonene og verktøyene som brukes i det sosialfaglige arbeidet passer også spesielt godt i arbeidet med å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme. Lav terskel og frivillighet vil kunne bidra til at relasjoner kan skapes på en plattform der ungdommen opplever at det er trygt og ufarlig.

Guttegruppa - Hvem Hva Mann

“Æ følt at æ ælska å vær dær og det va som å vær en del av en familie” (gutt i guttegruppa).

Guttegruppa har vært et tilbud for gutter i alderen 15 -19 år , og i hovedsak minoritetsspråklige gutter med annen kulturell bakgrunn enn norsk. Det er gutter som det har vært bekymring for fra skole og andre offentlige aktører. De har alle på ulikt vis hatt utfordringer med å tilpasse seg skolen og samfunnet forøvrig. Flere av guttene har vært i politiets søkelys i forbindelse med rus, vold og annen kriminalitet, men få av de har hatt kontakt med hjelpeapparatet.

Hovedmålsetningen med tiltaket er å skape en tilhørighet gjennom positiv aktivitet, og skape et innhold der guttene har tilgang på hverandres erfaring, og voksenpersoner som kan gi råd og veiledning og praktisk bistand når det har vært behov for det. Hvis man skal koble dette opp mot viktige mål for hver enkelt ungdom som handler dette om integrering, fysisk aktivitet, mestring og fattigdom.

Rammene og innholdet i gruppetilbudet er treff en ettermiddag / kveld pr uke, der vi møtes i Uteseksjonens lokaler, spiser mat, har temabaserte samtaler, før vi drar og spiller fotball i cageballhallen på 3T på Sluppen. Dette vil si at vi er sammen med guttene i totalt 3 timer. Det er 2 ansatte som har hovedansvaret for gruppa, en fra Uteseksjonen og en fra ungdomstjenesten familietiltak ved BFT Midtbyen. Rekruttering til gruppene som har blitt gjennomført i 2016 er gjort fra ulike videregående skoler i Trondheim, der vi har gitt informasjon til aktuelle og passende deltakere. Når gruppene har satt seg så har vi hatt et tett samarbeid med andre instanser som NAV, 22B, Ungbo og ulike arbeidsgivere.

2016 har vi hatt to ulike grupper som har fått dette tilbudet, da en av gruppene ble avsluttet til sommeren og så hadde vi oppstart av en ny gruppe i august. Gjennomsnittstallet på begge gruppene er på 12 deltakere.

Stikkord for å lykkes med en slik gruppeaktivitet er å sørge for stabilitet både ifht til å gjennomføre aktiviteten, enkle tema som bestemmes av deltakerne ved hver samling og faste gruppeledere som har tid. Det at gruppa består av deltakere fra mange ulike nasjonaliteter har også vært en suksessfaktor, da gruppa blir en verden i miniatyr. En viktig faktor har også vært at det er norsk som språk som har vært det som alle snakker i gruppa, og at man unngår at det foregår kommunikasjon der noen blir utelatt. Den gruppa som ble avsluttet i juni har vært med på å gjøre en evaluering av de årene de har vært med i Guttegruppa, der de fikk muligheten til å si noe om tilbudet, om det har vært virksomt og hva de selv har erfart med å være en del av gruppa. Denne evalueringen kan leses i sin helhet på Uteseksjonens side på;

www.trondheim.kommune.no/uteseksjonen

Jentegruppa - Forumet

Forumet er et tilbud til jenter og transpersoner i alderen 14-17 år med varierende problematikk og utfordringer, hvor det overordnede målet er styrking av selvfølelse og sosial kompetanse gjennom fokus på områder som identitet, grensesetting, helse, likestilling og likeverd.

Forumet ble startet på bakgrunn av det som ble avdekket under vårt oppsøkende arbeid i sentrum, der vi ble oppmerksom på og kjent med mange unge jenter som var i risiko i forhold til rus, kriminalitet og seksuelle overgrep. Målet med jentegruppa er å skape et trygt sted der vi jobber med å øke bevisstheten om jentenes egenverdi, gjennom praktiske øvelser, med fokus på avgrensede temaer, dialog og lyttetrening.

Deltakerne ble rekruttert gjennom Uteseksjonens oppsøkende virksomhet og oppfølgingsarbeid, i tillegg fikk vi henvist noen fra skole og helsesøster. Det som var felles-trekket hos deltakerne var at de ikke nyttiggjorde seg av hjelp eller støtte fra hjelpeapparatet, eller ikke var kjent for hjelpeapparatet tidligere. Vi involverte foreldre/foresatte raskt for at de skulle være samarbeidspartnere, og oppleve at deres barn var ivaretatt i trygge rammer og med kompetente voksne.

Målsetningen med å samle jentene i en gruppe er at vi i mange sammenhenger tidligere har sett at erfaringsutveksling, læring og endring har gode forutsetninger til å fungere i et miljø preget av alders likhet. De ansatte la til rette for at kunnskaper og erfaringer ble delt, utviklet og utfordret, og det var tydelig at det å trene på være i en gruppe økte deres sosiale kompetanse, og deres evne til å stole på mennesker i andre situasjoner.

En målsetning med forumet på sikt å rekruttere tidligere deltakere til å ta del i en "ung til ung" formidling der de brukes som ressurspersoner og erfaringskonsulenter. I tillegg har vi erfart at deltakerne ble bedre kjent med nye sider ved seg selv, og fikk oppleve positive bekreftelser fra de andre og øve på å gi andre positive tilbakemeldinger. Gjennom samtalene og aktivitetene fikk den enkelte mulighet til å oppdage nye ferdigheter, kunnskap, styrker og interesser ved seg selv og andre. Å skape et større ordforråd kan føre til en utvidet forståelse av sin egen identitet. Som den ene jenta sa så treffende;

"jeg er ikke bare en bitch som fortjener shit, jeg er også en jente som vet hva jeg vil og som kommer til å oppnå drømmene mine - bare vent å se, jeg tror på det og det er nok".

Forumet møttes gang pr uke, vi startet med et måltid som var med på å lage Deretter var det temabaserte diskusjoner der deltakerne bestemte tema. På det meste var det 8 jenter som deltok i gruppa, og det var godt oppmøte. Flere av jentene tok med seg andre jenter som de mente ville ha nytte av tilbudet. Vi forsøkte å styre dette til en viss grad, men av og til gjorde vi unntak da det var jenter som vi kjente til fra før og som vi var bekymret for. Gruppetreffene økte vår kjennskap til enkeltindividene, og vi fikk en god relasjon til jentene som etter hvert viste stor tillit til gruppelederne. Dette genererte også en del individuell oppfølging og det ble blant annet sendt noen bekymringsmeldinger til barnevernet. Vi hadde hele tiden en tett kontakt med foreldre og foresatte som fikk fortløpende informasjon om gruppens aktiviteter. Det ble også arrangert turer som inneholdt natur, leirbål og hytte, i tillegg til kino, popcorn og andre positive opplevelser som vi tenker har gitt deltakerne gode minner som de kan ta med seg videre i livet.

Ungdomsoppfølging & Ungdomsstraff

USiT har to oppgaver i forhold til samarbeidsavtalen som er gjeldende for Trondheim kommune og Konfliktrådet når det gjelder denne nye straffearten for ungdom mellom 15-18 år etter straffeloven § 52.

Vi skal delta i koordineringsgruppen for ungdomsoppfølging og ungdomsstraff der alle saker som vil være gjeldende blir gjennomgått. Målet med dette arbeidet er at vi skal bistå både med vår kjennskap til ungdommer og ungdomsmiljø, og med kunnskap om hvilke aktører fra kommunen som kan bidra i enkeltsaker der det er behov for dette. Kommunens og Uteleksjonens kompetanse brukes også i utviklingen av tilbudet / straffen, og skal være med som likeverdige samarbeidspartnere for å kvalitetssikre arbeidet som gjøres. USiT er med i generelle drøftinger rundt enkeltsaker der man vurderer om hvilke type saker som kan være egnet for denne typen straffegjennomføring.

Den andre oppgaven er knyttet til det direkte arbeidet vi gjør med ungdommer. I de tilfeller hvor ungdom har oppfølging i regi av USiT, og får en straff som innebærer ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff deltar vi ofte som en del av avtalen mellom konfliktråd og ungdommen. Dette vil si at det endringsarbeidet vi gjør i samarbeid med ungdommen blir en del av en forpliktende avtale som koordineres av Konfliktrådet, men som likevel innebærer det vi gjør uavhengig av det som skjer under en straffegjennomføring. Vår viktigste innsats inn i dette arbeidet er vår brede kompetansen innen rusarbeid, kriminalitet og miljøterapi, i tillegg til vår kunnskap om ungdom og ungdomsmiljø generelt.

Vår erfaring er at det er både riktig og viktig at vi er kommunens representanter inn i dette arbeidet da vi ofte kjenner ungdommene fra vårt arbeid enten via vårt oppfølgingsarbeid etter Lov om Barnevern eller fra vårt oppsøkende arbeid i kommunen. Vi ser også at vi får flere henvendelser fra Konfliktrådet om ukjente ungdommer som er ukjent fra før, men som ønsker å benytte seg av våre tilbud, enten det er HAP, Sinnemestring eller psykolog. Dette innebærer noen nye utfordringer, men vi håper at vi oppnår en god praksis etter hvert som sørger for en god rolleavklaring og noen generelle prinsipper som alltid skal ligge til grunn år vi er eller blir en del av en straffegjennomføring.

For å kunne beskrive arbeidet velger vi å legge med en historie om en av ungdommene som har vært en del av dette det siste året. Det er komplekse problemstillinger og noen ganger svært vanskelig å løse.....

“Aksel, 17 år”

Aksel ble dømt til ungdomsstraff for to alvorlige lovbrudd, som i utgangspunktet ville innebåret mer enn 6 måneders ubetinget fengsel.

Gangen i en ungdomsstraff er at ungdommen blir idømt en ungdomsstraff i Tingretten, som innebærer en oppfølging i regi av Konfliktrådet. Konfliktrådet lager en plan der det er vilkår ungdommen må følge i en gitt tidsramme. Noen av kravene er absolutte, mens andre krav er noe som teamet rundt ungdommen blir enige om ved oppstart. De viktigste vilkårene kan ofte være de som ungdommen selv foreslår.

I Aksels tilfelle ble vilkårene satt til jevnlig rusprøver, samtaler med USiT, gjennomføring av påbegynt skolegang samt fravær av ny kriminalitet.

Når ungdomsstraffen ble påbegynt var livet til Aksel preget av uro og liten stabilitet. Han var i konflikt med nærmeste familie, hadde ikke noen sted å bo og hadde i tillegg utviklet en rusavhengighet. Han hadde også liten erfaring med å forholde seg til fastlagte rammer og strukturer som skole og arbeid krever. Summen av dette var at han ikke klarte å følge ungdomsplanen, noe som i sin tur førte til at han fikk flere brudd under straffegjennomføringen. Det endte til slutt med at saken ble sendt tilbake til domstolen. I forkant av dette var det gjentatte forsøk på å tilpasse avtalen og tilrettelegge for en bedret livssituasjon for Aksel.

Uteseksjonen i Trondheim jobber kontinuerlig sammen med konfliktrådet som "straffegjennomfører" for å tilrettelegge for at ungdommene får en mest mulig realistisk mulighet til å gjennomføre sin straff. For en del ungdom, som ovenfor nevnte "Aksel", vil imidlertid rammene for en slik straffegjennomføring bli svært vanskelige å forholde seg til. Vi ser i slike tilfeller nytten av at Uteseksjonen er koblet inn i saken, ved at vi kan fortsette arbeidet med ungdommen, selv om straffen stoppes eller avbrytes. Uteseksjonen er ikke den som utøver straffen i disse sakene, men er sammen med de andre aktørene med på å skape et fornuftig innhold i straffen. Et innhold som henger sammen med tanken om rehabilitering og ny start. Uteseksjonens oppfølgingsarbeid vil derfor ikke følge straffegjennomføringen, men vil kunne foregå både i forkant, underveis eller i etterkant av konfliktrådets involvering. Det viktigste med dette er at man som er uavhengig aktør kan opprettholde den innfallsvinkelen som vi vet fungerer på denne type ungdom ved at vi er trygge voksne, kontinuitetsbærere og som vet at endring tar tid. Det å investere tid i en slik form for straff er ikke nødvendigvis bortkastet, selv om man ikke lykkes første gangen.

"OP - GEORGE"

Dette var en målrettet aksjon iverksatt av politiet på bakgrunn av at de ønsket å sette en stopper for kriminelle som forsyner ungdom med narkotika og som opprettholder markedet for salg av illegale stoffer i Trondheim. Dette endte med at ved å ta ut disse leddene så endte mange ungdommer i alderen 15 - 23 år opp med et straffbart forhold. Politiets ønsker var ikke å skrive ut flest mulig bøter, men gi disse ungdommene en mulighet til å endre noen av sine vaner. I de sakene der ungdommene var motivererte og ga sitt samtykke ble de tilbudt en alternativ straff der Konfliktrådet, politiet og Trondheim kommune samarbeidet om en ungdomsoppfølging med en individuell tilpasset ungdomsplan. USiT var da representert inn i en egen koordineringsgruppe der alle sakene ble drøftet og hjelpetiltak ble tilbudt. Det er skrevet en egen rapport på dette som vil bli lagt ut på kommunens hjemmeside.

HKH - Hurtig-Kartlegging-Handling

Et nasjonalt mål for de oppsøkende virksomheter har gjennom flere tiår vært å bedre barn og ungdoms levekår. Et viktig bidrag for å oppnå dette målet har vært å samle viten om barn og unges levekår. Med sin nærhet til ungdomsmiljøene kan utekontaktene fungere som observasjonsposter for utvikling, og dermed sikre at utviklingen av støtte- og hjelpetiltak er i samsvar med behovene (Erdal 2006). Disse målsettingene er ivare tatt i Uteseksjonens mandat og vi har valgt å bruke metoden Hurtig - Kartlegging - handling (HKH) for å kunne oppfylle noen av disse arbeidsoppgavene. HKH er en tilnærming som er basert på Verdens helseorganisasjons Rapid Assessment & Response (RAR), en metode for rask kartlegging av helseproblemer og identifisering av behov for tiltak. Den er bearbeidet og tilpasset til sosialfaglig arbeid i Norge av Kompetansesenter rus - vest Bergen (Bergenslinikkene 2014).

Etter en økende bekymring rundt tema ungdom og narkogjeld, ble det blesluttet å gjennomføre en HKH. Vi ønsket å vite mer om hvilken betydning det økonomiske aspektet ved rusbruk påvirket den enkelte ungdom i forhold til tilknytning til rusmiljø, egen helse og tiltak fra hjelpeapparatet. Fra Uteseksjonen har fem ansatte jobbet med rapporten som vil bli publisert i nærmeste fremtid. Kartleggingen startet i februar 2016, og gjennom prosessen har en rekke tjenester, ungdommer og pårørende stilt til intervju og delt sin kunnskap og sine erfaringer med oss, noe vi er svært takknemlig for. Arbeidet har vært tidkrevende og utfordrende i en allerede hektisk arbeidshverdag. Likevel anser vi det som et svært viktig bidrag i kommunens arbeid med å nå målgruppa med riktig tiltak. Også fra tidligere HKH-arbeid har Uteseksjonen erfaring med at dette er et viktig bidrag til å sette søkelyset på viktige tema som angår ungdom. Dette har ført til at vi har kunnet skaffe nødvendig kompetanse for så å sette inn riktig tiltak. Vi håper rapporten fra 2016 også vil tilføre kommunen økt kompetanse på tema og at den bidrar til at vi møter ungdom med narkogjeld på en hensiktsmessig måte.

Sommerjobbprosjektet

I løpet av 2016 jobbet til sammen 28 deltakere (ungdommer) mellom 14 og 21 år i sommerjobber, finansiert gjennom Sommerjobbprosjektet. 24 forskjellige arbeidsgivere bidro til en vellykket utgave av Sommerjobbprosjektet.

Kjerneideen bak prosjektet er at USiT i samråd med ungdommene finner bedrifter som er villig til å ta imot ungdommer for en definert arbeidsperiode. Lønnsmidlene for ungdommene betales av budsjettet til Sommerjobbprosjektet for å motivere bedrifter til å ta inn ungdommer som ellers ville ha hatt vansker til å få en fot inn i arbeidsmarkedet - enten på bakgrunn av alder, manglende kompetanse eller andre faktorer.

Driften av prosjektet skjedde i 2016 i kooperasjon mellom USiT (ledende part) og LINK ved Omsorgsenheten. Prosjektet var budsjettet med 300.000 kroner for 2016, og hele summen gikk til betaling av lønnsmidler til ungdommene.

Hovedmålet med Sommerjobbprosjektet er å la ungdom utforske arbeidsmarked og bli kjent med rollen som arbeidstaker. Til prosjektets delmål hører blant annet å 1) skape læring knyttet til lønnet arbeid; 2) redusere fattigdom og avlastning av familieøkonomien; 3) bidra til aktive og meningsfulle sommerferier med mestringspotensial; 4) skape alternativer til rusmisbruk og kriminell atferd for deltagerne; 5) sikre gode arbeidsvilkår for ungdom i sommerjobber gjennom arbeidskontrakt, tarifflønn, feriepenger, etc. og 6) skape lave terskler for ungdom og arbeidsgiverne til å engasjere seg i prosjektet.

Gruppen besto i 2016 av 13 jenter og 15 gutter med en snittalder på 16,5 år. Deltakerne hadde følgende bydelstilhørighet: Østbyen (12), Lerkendal (3), Midtbyen (7), Heimdal (6). Seksten av deltakerne hadde BVL-vedtak i Trondheim kommune. Hver ungdom jobbet inntil 60 timer fordelt utover sommeren slik det var best for både ungdom og arbeidsgiver.

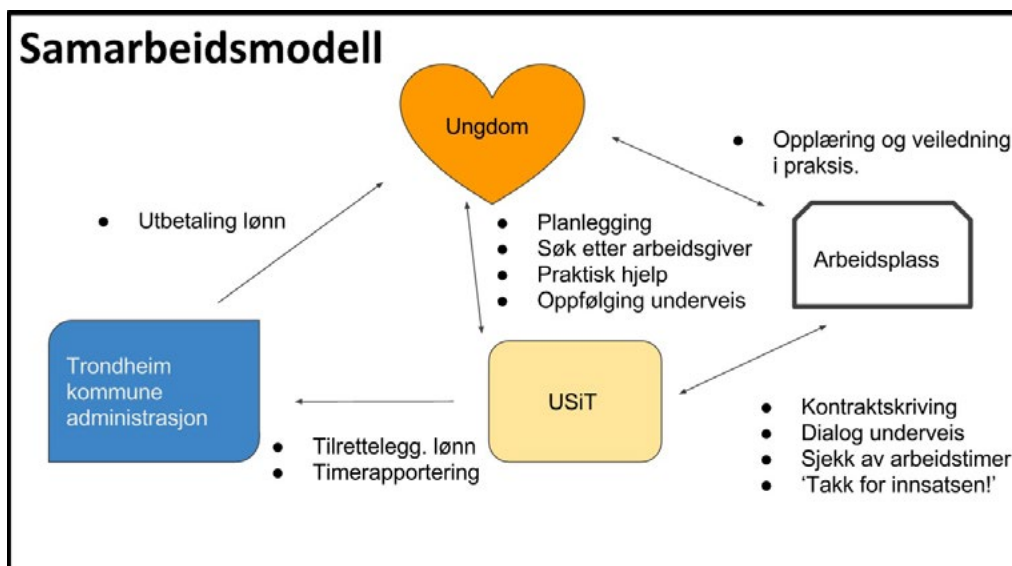
Resultatene av sommerjobbprosjektet i 2016 er gode. Så å si alle ungdommer fikk svært gode skussmål fra bedriftene sine. Gjennomføringsevnen til ungdommene i 2016 var meget tilfredsstillende med tanke på ungdommenes utgangspunkt. 17 ungdommer gjennomførte alle sine arbeidstimer, tre av disse hadde legeerklæring for en kortere periode. Ytterligere ti ungdommer gjennomførte mer enn 50 prosent av arbeidstimene sine. En ungdom, som knapt nok hadde deltatt i undervisning på skolen før sommeren, klarte å gjennomføre 25 prosent av timene sine; også dette anser USiT som en suksess og nærmest uventet prestasjon av ungdommen.

Videre er USiT fornøyd med at en ungdom etter endt sommerjobb ble ansatt på timebasis i bedriften sin, mens minst en ungdom til fikk tilbud som tilkallingsvikar. Dessuten har USiT hatt et godt samarbeid med ungdommene, og kommet i god posisjon til dem. Dette vil bære frukter i den videre oppfølgingen av ungdommene enten det er oppfølging på vedtak eller treff på gata.

Læringskurven har vært bratt for de fleste ungdommene. Noen hadde i forkant ingen kunnskap om beskatning, noen måtte opprette sitt første bankkonto, andre hadde aldri hørt om arbeidsmiljøloven. Dessuten var det en ny erfaring å gå inn i arbeidstakerrollen og mange hadde gode mestringsopplevelser på arbeidsplassen.

Samarbeidsmodellen er basert på USiT (og LINK) som koordinerte deltakerne, arbeidsgiverne og merkantile kolleger i Trondheim kommune. Denne rollen er kritisk for skape lavest mulige terskler for både ungdommene for å ta kontakt med arbeidsgivere og for arbeidsgiverne til å tilby arbeid.

Arbeidsfordeling mellom partene er illustrert i grafikken "Samarbeidsmodell" nedenfor.

For Sommerjobbprosjektet 2017 tar USiT med seg noen punkter som virker til å være suksessfaktorer for et vellykket Sommerjobbprosjekt:

- Lytt til ungdommens ønsker når det gjelder arbeidsoppgaver
- Unngå potensielle barrierer - f.eks. lang reisevei
- Hold graden av byråkrati lav - både for ungdommer og arbeidsgivere
- Ha en dedikert kontaktperson for ungdommen og arbeidsplassen - evt. en vikar i fellesferien
- Veiled ungdom i forkant og drøft løsninger ved potensielle problemer på arbeidsplassen
- Følg opp ungdom og arbeidsgivere ukentlig i arbeidsperioden
- Gi ros til både ungdom og arbeidsgivere så ofte det lar seg gjøre
- Ha tro på ungdommenes evne/vilje til å gjennomføre sommerjobben (på tross av deres evt. historie)!

Samtaletilbud for ungdom som selger / bytter seksuelle tjenester eller annen tematikk knyttet til seksualitet

Etter at Uteseksjonens kartleggingsrapport om unge som selger sex i Trondheim "Å se i Mørket", ble publisert i 2015 fikk USiT i oppdrag av Formannskapet i Trondheim kommune å følge opp arbeidet med unge som selger eller bytter sex i Trondheim.

Mye av arbeidet har bestått av å spre informasjon om tiltaket, rettet mot samarbeidspartnere og ungdom vi møter, samt henvendelser fra presse, studieinstitusjoner og forskere. Samtaletilbudet vårt har også fungert som rådgivning for andre deler av hjelpeapparatet ifht problematikk rundt salg av sex, men også rådgivning i forhold til andre sexologiske problemstillinger.

USiT har i år vært vertskap for prostitusjonsfeltets nasjonale konferanse, som ble avholdt 7. og 8. september på ISAK Kulturhus. Konferansen er feltets mulighet for informasjonsutveksling og fagutvikling, og gir et innblikk i hva som skjer både på gata og på innemarkedet i de forskjellige byene som deltar. Deltagere på denne konferansen inkluderer Prosjektet, Nadheim, Fransiskushjelpen, Kirkens bymisjon i flere byer, Sex & Samfunn, Helseteamet i Trondheim, politiets menneskehandelgruppa samt flere andre mindre aktører på feltet. Justis og beredskapsdepartementet var også tilstede under konferansen, i forbindelse med at arbeidet med ny Handlingsplan mot menneskehandel var inne i sin slutfase i tiden rundt konferansen.

Konferansen ble støttet økonomisk av Rådmannen i Trondheim kommune.

Ung seksualitet er etterspurt, og for mange av de ungdommene vi møter ute på gata er det vanlig å ha fått tilnærmelser eller tilbud om å selge kroppen sin. Ute på byen opplever flere å bli påspandert drikke eller andre rusmidler, uten å ha bedt om dette. Og bak ligger forventningene om å gjøre gjenyttelser. **"Det er klart man må gi noe tilbake når man får så masse gratis, det er bare naturlig"** sa en av jentene vi har pratet med. En gutt som går til samtaler hos oss sier han får påspandert øl nesten før han får satt seg ned når han går på bar. Og han opplever det som både ubehagelig og som et press for at han skal gi gjenyttelser. **"Jeg må ihvertfall snakke med dem da, og en mann tilbød meg 500 kroner bare for å sitte med ham og prate - det synes jeg var greit"**. Den samme gutten forteller oss også at han har blitt tilbudt relativt store summer for å ha sex med disse mennene. For en som er 16 år og får lite lomme penger hjemmefra er det klart dette virker som et attraktivt tilbud.

Felles for mange av de ungdommene vi snakker med er at de forteller historier om venner som selger sex, eller bruker sex for å få goder eller fordeler. Noen beskriver dette som en selvsagt og vanlig praksis, mens andre ikke synes noe om dem som velger å selge sex. Og dette stigmaet opplever vi at fører til at det blir veldig vanskelig å snakke om egne opplevelser. Det er derfor få ungdommer som forteller oss om egen erfaring fra salg. De fleste kjenner noen eller har hørt om en eller ei som har solgt sex. Uansett er dette en fin inngangsbillett til å snakke om erfaringer og konsekvenser, kroppsbilde og selvtilit, holdninger og seksualitet generelt. Slike samtaler har gjort oss oppmerksomme på en del unge jenter som bruker sentrum som fritidsarena. Disse jentene har hatt mange kjærester, ofte eldre gutter. De forteller om at de har sex med mange gutter, men uten at de har noe egentlig utbytte av dette utover status i gjengen eller innpass hos de eldre guttene. Uteseksjonen opprettet i løpet av året et gruppetilbud for en del av disse jentene, der fokuset var på egenverdi og "girlpower".

Uteseksjonen i Trondheim har også fått henvendelser fra, og har samtaler med, ungdom som forteller at den kroppen de er født med ikke reflekterer det kjønn de selv opplever seg som. De aller fleste ungdommer vi snakker med er på jakt etter identitet og tilhørighet og forsøker å finne ut hvem man er og skal bli. Det er en naturlig og viktig del av ungdomstid og oppvekst. For dem som opplever sin egen kropp som feil blir denne prosessen ekstra utfordrende, og USiT er derfor glad for at vi kan tilby samtaler og støtte til denne gruppa.

Vi i USiT synes det er viktig å snakke med ungdommene vi treffer ute på gata om seksualitet, både om de gode og de mindre hyggelige sidene ved den. Mange av dem vi møter jevnlig i byen er i en spesielt sårbar situasjon, og flere av dem har ikke andre voksne de kan snakke om disse tingene med. I tillegg vil det at de oppholder seg såpass mye i det offentlige rom gjøre dem mer eksponert for å møte på folk som ønsker å betale for sex eller utnytte dem på andre måter.

Ungdom har ofte mange spørsmål om sex, hvis man åpner for at de kan spørre. Vi opplever også svært ofte at de kan mye om sex, gjerne om ganske avansert sex - men at de mangler kunnskap om egne grenser, hva de selv liker eller hvordan de kan ha, eller ikke ha, sex på egne premisser.

Fokusområder for 2017

Uteseksjonen i Trondheim skal også i 2017 fortsette med å fokusere på våre primær-oppgaver, som er å drive oppsøkende sosialt arbeid i sentrum og andre steder der ungdom oppholder seg. Vi skal gi god og trygg oppfølging til ungdom i målgruppa, både til de som får oppfølging i regi av barneverntjenesten, og de som får et lavterskeltilbud. Vi ønsker også å fortsette med vårt tilbud Lade Motor Racing da dette er et aktivitetstilbud med høy intensitet på den sosialfaglige oppfølgingen, både den som skjer individuelt og det som skjer i gruppe. Vi har noen utfordringer i forhold til personalsituasjonen i forhold til trygg og sikker drift, men vi håper at dette kommer på plass i løpet av første halvår i 2017.

Andre fokusområder vil være å dele vår kunnskap om målgruppa, og fortsette med å søke nye løsninger for å kunne opprettholde gode tjenester og utvikle nye.

USiT ønsker også å fortsette med å bidra til at Trondheim Kommune fortsatt skal være god på kriminalitetsforebygging, og bidra til å øke kompetansen til andre som møter ungdom i risiko. Det å drive forebygging handler om å være i forkant, være tilstede - over tid, også når det gjelder kriminalitet og annen ungdomsproblematikk

Endelig - fagverktøyet SOMA

Gjennom fagkyndig og løsningsorientert hjelp fra kollegaer i fagenheten for oppvekst og utdanning lyktes USiT i slutten av 2016 omsider med å anskaffe et nytt fagverktøyet- SOMA. Fagverktøyet ivaretar registrering av personopplysninger og sensitive personopplysninger på en forskriftsmessig måte. Fagverktøyet er spesielt tilpasset for oppsøkende arbeid og våre øvrige tjenester. Det er første gangen at en oppsøkende tjeneste i Trondheim kommune har anledning til bruke et slikt tilpasset fagverktøy. Verktøyet vil bidra til økt kvalitet i oppfølgingsarbeidet og forbedret rettsikkerhet for ungdommene vi møter i Trondheims gater og våre lokaler.

SOMA gir anledning til å dokumentere mer enn før. Følgelig vil SOMA også være et viktig hjelpemiddel til å synliggjøre problemstillingene ungdommer møter i dag, hva som rører seg i forskjellige ungdomsmiljøer, og hvordan USiT jobber for å skape positiv endringer i ungdommenes liv.

Etter en kort implementeringsfase i utgangen 2016, startes produksjonen i det nye fagvertøyet 1. januar 2017. USiT vil jobbe kontinuerlig for å få utnyttet SOMA til det beste for vår målgruppe og våre oppdragsgivere i Trondheim kommune. Første resultater av SOMA vil vise i delrapporter og årsrapporten for kommende år - 2017.

Brukerplan

USiT skal være en del av Brukerplan kartleggingen som Trondheim Kommune har sagt at de skal gjennomføre. Brukerplan er et verktøy for å kartlegge omfanget av rus og psykiske problemer blant tjenestemottakere i kommunen. Resultatet av kartleggingen gir informasjonsgrunnlag for planlegging og dimensjonering av fremtidige tjenester. Formålet er å sikre best mulig, målrettet og kostnadseffektiv bruk av tilgjengelige ressurser.

Dette skjer i samarbeid mellom Trondheim Kommune ved Helse og velferd, Barne- og familietjenesten ved USIT, Gartnerhaugen, LINK og ungdomsteamene ved Barnevernadministrasjonen på bydel.

Hovedfokus i 2017 er å forsøke å ha fokus på de unge som mottar kommunale tjenester i alderen 16-25 år, da disse har vært vanskelig å kartlegge under tidligere kartlegginger.

Overgang mellom barne- og voksentjenester i kommunal regi

USIT er også med i arbeidsgruppe sammen med flere tjenester fra BFT, HVK, EPHOR og NAV for å se på overgangen mellom ungdom og voksentjenester og forsøke etter beste evne å se om vi kan få på plass strukturer som er mer hensiktsmessig enn dagens ordning. Arbeidsgruppa skal utarbeide konkrete forslag til hvordan vi kan organisere ressursene og hvordan vi kan samarbeide og samhandle rundt ungdom: USIT er som nevnt tidligere den kommunale tjenesten som tilbyr tjenester til ungdom og unge voksne uavhengig om de er under eller over 18 år.

*“The question is not as for Hamlet,
to be or not to be,
but to belong or not to belong”*

Marcel Proust

Referanser

Gule, L. (2012) Ekstremismens kjennetegn – Ansvar og motsvar, Oslo: Spartacus Forlag.

Justis- og beredskapsdepartementet (2013) Handlingsplan for forebygging av kriminalitet. 2013-2016, Oslo: Justis- og beredskapsdepartementet.

Justis- og beredskapsdepartementet (2014) Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, Oslo: Justis- og beredskapsdepartementet .

NIBR (2016) Forebygging av voldelig ekstremisme – kommunens ansvar. Hentet den 01.12.16 fra <https://www.ks.no/globalassets/blokker-til-hvert-fagomrade/utvikling/fou/nibr-ekstremisme-2016-12.pdf>

Uteseksjonen bygger broer

Blankt ark til ungdom:

Trondheim kommune
Barne- og familietjenesten Midtbyen
Postboks 2300 Sluppen
7004 Trondheim

www.trondheim.kommune.no

m1016 • mars 2017
Layout og print: Grafisk senter, TK
Camilla Wright - Red

